

LAKIALOITE 60/2008 vp

Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa esitetään muutettavaksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) 9 §:n 1 momenttia siten, että Kansaneläkelaitoksen vastaamasta kuntoutuksesta poistetaan 65 vu-

den ikäraja. Lakimuutos tähtää yli 65-vuotiaiden vaikeavammaisten kuntoutuksen turvaamiseen siten, että kuntoutuksesta vastaa nykyisen ikärajan jälkeenkin Kansaneläkelaitos.

PERUSTELUT

Vaikeavammaisten kuntoutuksen järjestämisestä vastaa pääosin Kansaneläkelaitos. Vaikeavammaisen oikeus Kansaneläkelaitoksen järjestämään kuntoutukseen päättyy hänen täyttäessään 65 vuotta, jolloin vastuu kuntoutuksesta siirtyy kunnan terveystoimelle. Yli 65-vuotiaille vaikeavammaisille Kansaneläkelaitos myöntää ainoastaan harkinnanvaraista lääkinnällistä kuntoutusta.

Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksen mukaan kuntoutusvastuun siirtyminen Kansaneläkelaitoksesta kunnalle merkitsee useimpien vaikeavammaisten kohdalla joko kuntoutuksen määrän tai laadun laskua siitäkin huolimatta, että kunnallinen terveydenhuolto on Kansaneläkelaitokselle laatimassaan kuntoutussuunnitelmassa kartoittanut ja määritellyt vaikeavammaisen kuntoutustarpeen. Kuntoutustarpeen uudelleenarviointi suhteutetaan terveyskeskusten käy-

tettävissä oleviin resursseihin. Erittäin suurelle joukolle tämä merkitsee käytännössä koko kuntoutuksen loppua tai sen todella merkittävää vähentymistä. Käytössä olevat kuntoutuksen määrärahat määrittelevät kuntoutuksen määrän, ei tarve. Tämän vuoksi tilanne vaihtelee eri kunnissa merkittävästi, ja ihmiset ovat kuntoutuksen saamisen suhteen eriarvoisessa asemassa maassamme.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta edellytti jo vuonna 2002 antamassaan kannanotossa, että hallitus selvittäisi mahdollisuudet saattaa 65 vuotta täyttäneet vaikeavammaiset Kansaneläkelaitoksen järjestämän lakisääteisen kuntoutuksen piiriin (StVM 8/2002 vp). Uudelleen asia otettiin esille valiokunnassa käsiteltäessä hallituksen esitystä laiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista (HE 3/2005 vp). Sosiaali- ja terveysvaliokunta totesi

tuolloin lain käsittelyä koskevassa mietinnössään (StVM 8/2005 vp), ettei nykyistä tilannetta vaikeavammaisten lääkinnällisessä kuntoutuksessa 65 vuoden iän täyttyessä voida pitää tyydyttävänä. Perusteluina todettiin, että kuntoutuksen päättyessä vamman vaikutukset saattavat kumuloitua ja kuntoutuksessa säästäminen voi samalla merkitä laitoshoidon tarpeen kasvua. Valiokunta piti mietinnössään tärkeänä, että kuntoutuksen järjestämisvastuun siirtyessä Kansaneläkelaitokselta kunnalle kuntoutus jatkuisi vammaisen yksilökohtaisen tarpeen mukaisena.

Samassa yhteydessä valiokunnassa todettiin mm. Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen ottaneen kantaa 65 vuotta täyttävien vaikeavammaisten kuntoutukseen liittyvään väliinputoamisriskiin. Kansaneläkelaitoksen valtuutetut toimittivat sosiaali- ja terveysministeriölle 4.1.2005 lausuman, jossa valtuutetut esittivät, että sosiaali- ja terveysministeriö käynnistäisi pikaisen selvitystyön vanhuuseläkeiän täyttäneiden vaikeavammaisten kuntoutuksen rahoituk-

sen ja kuntoutusvastuun järjestämisestä ja tekisi selvityksen pohjalta tarvittavat muutosesitykset. Myös Vammaisfoorumi ja Suomen fysioterapia- ja kuntoutusyrittäjät FYSI ry ovat katso-neet, että 65 vuotta täyttäneiden vaikeavammais-ten kuntoutus on jäänyt hoitamatta.

65 vuotta täyttäneiden vaikeavammaisten kuntoutus tarpeen mukaan on pikaisesti turvatta-va. Jo tällä hetkellä vaikeavammaisten kuntou-tuksen piirissä on erittäin paljon työelämän ul-ko-puolella olevia. Siksi keinotekoinen eläköity-misikä ei muodosta järkevää rajaa kuntoutuksen siirtämiselle kuntien vastuulle. Kansaneläkelai-toksen kuntoutuksen järjestämisvastuun laajen-taminen myös yli 65 vuotta täyttäneille turvaisi parhaiten kuntoutuksen jatkumisen tarpeen mu-kaan ja kunnan resursseista riippumatta jokaisel-le vaikeavammaiselle.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan la-
kiehdotuksen:*

Laki

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista 15 päivänä hei-näkuuta 2005 annetun lain (566/2005) 9 §:n 1 momentin johdantokappale, sellaisena kuin se on lais-sa 579/2007, seuraavasti:

9 §

*Vaikeavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen
järjestäminen*

Vaikeavammaisella vakuutetulla, joka ei ole julkisessa laitoshoidossa, on oikeus saada työ-tai toimintakyvyn turvaamiseksi tai paranta-miseksi tarpeellista lääkinnällistä kuntoutusta,

jos hän saa vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) perusteella:

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____.

Helsingissä 12 päivänä kesäkuuta 2008

Sari Palm /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Bjarne Kallis /kd
Leena Rauhala /kd

Toimi Kankaanniemi /kd
Päivi Räsänen /kd
Tarja Tallqvist /kd